Griffier van de Staten

Geleidebrief Kaderstellend

Provincie Zeeland

Naam voorstel Nummer **SERV-185**	**Statenvoorstel Bestuurlijke integriteit**		
Betreft vergadering	Commissie Bestuur, Financiën en Welzijn		23 januari 2015
	Provinciale Staten		13 februari 2015
Te verzenden aan	Statenbreed		
Verzenddatum	18 december 2014		
Commissiegriffier	Margreeth Trimpe	0118 – 63 14 37	me.trimpe@zeeland.nl
Statenadviseur			
Inhoudelijk ambtenaar	Garib Bouziani	0118 – 63 12 78	gab.bouziani@zeeland.nl
Verantwoordelijk bestuurder	J.M.M. Polman		

Inhoudelijk	
Aanleiding	Actualiseren van gedragscode bestuurlijke integriteit uit 2004 aan onder meer de 'Handreiking integriteit' van BZK, IPO, VNG en UvW.
Bevoegdheid	PS
Wat stellen GS voor?	• Met instemming kennis te nemen van de nota 'Bestuurlijke integriteit provincie Zeeland' • Gedragscode Bestuurlijke integriteit provincie Zeeland 2004 in te trekken • Gedragscode Bestuurlijke integriteit provincie Zeeland 2015 vast te stellen
Argumenten	Integriteitsbeleid omvat naast het opstellen en naleven van regels en voorschriften, ook de bewustwording, gedrag en morele oordeelsvorming. Het is daarom minstens zo belangrijk om integriteit in brede zin te verankeren in alle gelederen van de organisatie. In de nota "Bestuurlijk integriteit provincie Zeeland" wordt een integraal beeld geschetst van actuele ontwikkelingen en initiatieven die de provincie neemt op het gebied van integriteit.
Doelen en effecten	Met de nota en de gedragscode wordt een richtsnoer gegeven voor het handelen van politieke ambtsdragers. Nieuw zijn: • de integriteitstoets door een extern bureau voor kandidaat-gedeputeerden. Het reglement van orde van PS dient daarvoor te worden aangepast; een voorstel daartoe wordt voorbereid ter vaststelling in de eerste vergadering van PS in nieuwe samenstelling. • De Commissie Integriteit uit PS. Ook hiervoor wordt een voorstel voorbereid.

Controleren	Door jaarlijks integriteit op de politieke agenda te plaatsen aan de hand van de jaarlijkse rapportage door de cvdK kan het thema worden besproken, en eventueel het beleid worden bijgesteld.
Uitvoering	
Informeren	Via jaarlijkse rapportage door de cvdK in zijn jaarverslag.
Kosten en dekking	Voor de integriteitstoets voor kandidaat-gedeputeerden door een extern bureau is circa € 7.000,- nodig.
Overige informatie	De werkgroep uit de commissie BFW, bestaande uit de statenleden Hijgenaar, Van Gent en De Kort zijn bij de voorbereiding van dit voorstel betrokken.
Resultaat commissiebehandeling	

Provinciale Staten

Provincie Zeeland

Gedeputeerde belast met

behandeling: Polman, J.M.M.

Vergadering PS: 13-02-2015
Nr: SERV-185

Agenda nr:
Vergadering GS: 9 december 2014
Nr: 14017997

Onderwerp: Bestuurlijke integriteit

VOORSTEL

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting: Integriteit in het openbaar bestuur is een kernwaarde voor een goed functionerende overheid. Het vertrouwen van burgers en externe partijen is van essentieel belang voor een betrouwbaar en geloofwaardig optreden van politieke ambtsdragers. Zij vervullen immers een belangrijke voorbeeldfunctie voor de burgers en voor hun ambtenaren. Daarmee zijn politieke ambtsdragers in zekere zin het gezicht van de overheid. De ontwikkelingen en berichtgevingen in de media illustreren het belang en de toenemende aandacht voor integriteit in het openbaar bestuur. Recent is door de Tweede Kamer het wetsvoorstel tot wijziging van resp. de Gemeente-, Provincie- en Waterschapswet wet aangenomen, waarin het belang van integriteit nog explicieter in de wet is verankerd. In het wetsvoorstel tot wijziging van de Provinciewet (Pw) is opgenomen dat de commissaris van de Koning:

- verantwoordelijk is voor het *bevorderen v.d. bestuurlijke integriteit v.d. provincie* (art. 175)
- en als rijksorgaan belast is met *het adviseren en bemiddelen als de bestuurlijke integriteit v.e. gemeente in het geding is* (art. 182).

De Pw verplicht provinciale staten voor zichzelf, GS en voor de cvdK een gedragscode vast te stellen. Aan die verplichting is voldaan door bij besluit van 12 maart 2004 de "Gedragscode bestuurlijke integriteit Provincie Zeeland 2004' vast te stellen. In landelijk verband is recent de 'Handreiking integriteit van politieke ambtsdragers bij gemeenten, provincies en waterschappen' verschenen met daarin tevens een modelgedragscode voor politieke ambtsdragers. De handreiking is een coproductie van het ministerie van BZK, VNG, IPO en UvW. Uit oogpunt van transparantie en uniformiteit is het wenselijk dat decentrale overheden hun gedragscode actualiseren op basis van deze modelgedragscode. Tegelijk nopen ook andere (landelijke) ontwikkelingen en initiatieven tot nadere invulling en vervolgacties rond integriteit, die hun neerslag hebben gekregen in de nota 'Bestuurlijke integriteit provincie Zeeland'.

statenstukken

Wat willen we bereiken?
Een betrouwbaar en krachtig openbaar bestuur door te investeren in de integriteit van politieke ambtsdragers.

Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?
Integriteit zit in de mens. Het gaat om houding, gedrag en moreel besef. Regels en procedures bieden nooit 100% garantie voor zuiver handelen, maar bieden wel houvast en omkaderen de normen- en waardenset binnen de organisatie. Door grenzen te stellen aan wat wel en wat niet geoorloofd is, biedt je een richtsnoer. Tegelijk zal altijd een grijs gebied bestaan. Daarom is het raadzaam om periodiek het gesprek met elkaar aan te gaan, waarin ook dillema's bespreekbaar worden gemaakt.

Wat doen we daarvoor?

- Het bevorderen van integriteitsbewustzijn door het thema te agenderen, periodiek te bespreken en daarover te rapporteren in het jaarverslag van de cvdK;

- Actualisering van de gedragscode bestuurlijke integriteit 2004 in lijn met de landelijke afspraak om daarvoor de modelgedragscode van BZK, IPO, UvW en VNG te hanteren;
- Uitvoering van de acties zoals neergelegd in de nota 'Bestuurlijke integriteit provincie Zeeland'.

Wat mag het kosten?
Voor de integriteittoets (risicoanalyse integriteit) kandidaat-gedeputeerden, is uitvoering nodig door een onafhankelijk extern bureau. De kosten daarvoor worden geschat op € 7.000,-.

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerp-besluit.

Gedeputeerde Staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter,

A.W. Smit, secretaris.

Ontwerp-besluit

Provinciale Staten van Zeeland,
gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 13 februari 2015, nr 14017997;

Gelet op:
de artikelen 15, derde lid, 40c, tweede lid en 68, tweede lid van de Provinciewet.

besluiten:

I. met instemming kennis te nemen van de nota 'Bestuurlijke integriteit provincie Zeeland;
II. de gedragscode bestuurlijke integriteit Provincie Zeeland 2004 in te trekken;
III. de gedragscode politieke ambtsdragers provincie Zeeland 2015 vast te stellen.

Nota bestuurlijke integriteit Provincie Zeeland

9 december 2015

Inhoud

1. Inleiding 3

2. Aanleiding 3

2.1 Wat is integriteit? 4

3. Stand van zaken integriteit provincie Zeeland 5

3.1 Integriteit ambtelijke organisatie 5

3.2 Integriteit gemeenten 5

3.3 Integriteit provinciaal bestuur 5

3.4 Gedragscode integriteit politieke ambtsdragers provincie Zeeland 6

4. Ontwikkelingen en acties rond integriteit 7

4.1 Rol Commissaris van de Koning ten aanzien van integriteit 7

4.2 Jaarlijkse verantwoording 7

4.3 Benoeming kandidaat-bestuurders (integriteittoets) 8

4.4 Integriteitsbrief 9

4.5 Algemene rollen, taken en verantwoordelijkheden rond integriteitstoetsing van kandidaten voor politiek-bestuurlijke functies 9

5. Integriteitsonderzoeken bij vermoedens van schendingen 10

5.1 Risicoanalyse rond inkoop- en aanbestedingsprocedure 11

Bijlage I: 'Gedragscode integriteit politieke ambtsdragers 2015' 12

1. Inleiding

“Met de integriteit van de overheid valt of staat het bestuur; aantasting van de integriteit van de overheid betekent niet minder dan dat de overheid het vertrouwen van de burgers verliest. Zónder dat vertrouwen van de burger kan de democratie niet".

drs. C.I. Dales, minister van Binnenlandse Zaken in 1992. Toespraak op het congres van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Minister Ien Dales zette tweeëntwintig jaar geleden het belang van een integere overheid prominent op de agenda. Ook nu staat het thema integriteit als *conditio sine qua non* boven alle beleidsvelden of doelstellingen. Fatsoenlijk en integer openbaar bestuur, raakt het hart van de overheid, de rechtsstaat en de democratie. Politieke ambtsdragers vervullen een voorbeeldfunctie voor de burgers en voor hun ambtenaren. Hun handelingen en gedragingen hebben hun weerslag op de hele organisatie en beïnvloeden ook het beeld en de opvattingen over integriteit in de samenleving.
In een samenleving die voortdurend aan verandering onderhevig is, veranderen namelijk ook ideeën en opinies over wat integriteit is en welke eisen het stelt aan het functioneren van het openbaar bestuur.

Integriteitsbeleid omvat niet alleen het opstellen en naleven van regels en voorschriften. Het gaat ook om bewustwording, gedrag en morele oordeelsvorming. Integriteitsbevordering is daarom minstens zo belangrijk om integriteit in brede zin te verankeren in alle gelederen van de organisatie.

De nota "Bestuurlijk integriteit provincie Zeeland" tracht een integraal beeld te schetsen van actuele ontwikkelingen en initiatieven die we als provincie nemen op het gebied van integriteit.
Als bijlage bij deze nota is tevens ook de geactualiseerde "Gedragscode bestuurlijke integriteit Provincie Zeeland 2015" opgenomen.

2. Aanleiding

Op 19 september 2014 heeft een provinciale werkconferentie integriteit plaatsgevonden. Zowel leden van PS als GS hebben daar aan deelgenomen. De slotafspraken uit de workshop, in combinatie met andere (landelijke) ontwikkelingen op het gebied van integriteit, zijn aanleiding geweest voor het opstellen van deze nota. Dit zowel ter bespreking als verdieping van het thema integriteit binnen het college van GS. Daarnaast is blijvende aandacht voor integriteit van belang vanuit de heersende overtuiging dat integriteitsrisico's niet dichtgeregeld kunnen (en ook niet moeten) worden, maar dat het in toenemende mate gaat om bewust menselijk handelen. Het bereiken van dat bewustzijn en internalisering vraagt niet allen wat van mensen, maar ook van de organisatie die een voldoende veilige en lerende cultuur stimuleert, waarin integriteitskwesties bespreekbaar worden.

2.1 Wat is integriteit?

Een integer openbaar bestuur is essentieel voor het vertrouwen dat burgers hebben in de overheid. Hoewel het moeilijk is om een eenduidige definitie te geven van integriteit, wordt de term over het algemeen geassocieerd met begrippen als rechtschapenheid, onschendbaarheid, onkreukbaarheid, zorgvuldigheid, betrouwbaarheid en geloofwaardigheid.[1] Integriteit is een "natuurlijke drempel", gevormd door waarden en normen, die ongewenst gedrag[2] zoals het oneigenlijk of onrechtmatig gebruikmaken van positie, kennis, macht, relaties of bevoegdheden ten behoeve van zichzelf of anderen moet voorkomen.[3]

In het onlangs verschenen rapport van Andersson Elffers Felix[4] wordt integriteit gedefinieerd als *gedrag volgens geldende morele normen, waarden en regels*. Deze definitie laat ruimte voor interpretatie en dat is ook wenselijk, omdat integriteit deels contextafhankelijk is en de eisen aan integriteit kunnen verschillen per organisatie en persoon.

Er zijn echter veel grijze gebieden waarin het onduidelijk is of er sprake is van integer gedrag of niet, denk bijvoorbeeld aan het al dan niet stemmen in een Statenvergadering als er (de schijn van) belangenverstrengeling kan ontstaan. Vaststaat dat integriteit geen vastomlijnd begrip is en dat regels en procedures wel duidelijkheid kunnen verschaffen, maar dat het in de meeste gevallen gaat om een persoonlijke afweging van hoe je je opstelt in een gegeven situatie of omstandigheid. Integer handelen behoor je namelijk ook te doen, wanneer niemand kijkt.

[1] Bureau Integriteitsbevordering Openbare Sector (BIOS).
[2] Integriteit.nl. (2013).
[3] NIVRA. (2003). 'Integriteit in het openbaar bestuur (aandachtspunten bij de beoordeling van integriteit)'. Studierapport 51. P.7
[4] 'Integriteit in ontwikkeling', Andersson Elffers Felix, 2014

3. Stand van zaken integriteit provincie Zeeland

3.1 Integriteit ambtelijke organisatie

Rond ambtelijke integriteit is het beleidskader '*Integriteit ambtelijke organisatie provincie Zeeland*' binnen het Management Beraad besproken en ambtelijk vastgesteld. Het beleidskader verschaft een samenhangend overzicht van bestaande documenten en instrumenten op het gebied van integriteit. Het doel van het beleidskader is naast het borgen en bevorderen van integriteitbewustzijn en het (moreel) verantwoord handelen van medewerkers ook het voorkomen en zorgvuldig aanpakken van integriteitschendingen. Een onderdeel van het beleidskader is de '*Handreiking gedragscode integriteit voor medewerkers*'. De gedragscode moet medewerkers houvast bieden bij het hanteren van de normen en waarden van de provincie Zeeland.
Concrete acties rond bovenstaande worden vastgelegd in een uitvoeringsprogramma met daarin o.a. workshops voor ambtenaren, te starten bij leidinggevenden. Afdeling P&O is verantwoordelijk voor de uitvoering en ondersteunt/adviseert de directie en leidinggevenden bij het toepassen en borgen van het integriteitsbeleid binnen de ambtelijke organisatie. Van groot belang daarbij is het verzorgen van continue aandacht voor het onderwerp integriteit onder medewerkers.

3.2 Integriteit gemeenten

Ter agendering en bevordering van de discussie rond het thema integriteit, heeft de cvdK vanuit zijn rol als rijksorgaan, het onderwerp bij de Zeeuwse burgemeesters en de dijkgraaf regelmatig onder de aandacht gebracht. Tijdens een bijeenkomst integriteit is het thema ook uitvoerig met de Zeeuwse burgemeester en de dijkgraaf besproken. Omdat verticale integriteit de taken van de cvdK regarderen als rijksorgaan wordt dit onderdeel verder buiten beschouwing gelaten.

3.3 Integriteit provinciaal bestuur

Tijdens de in de aanhef genoemde werkconferentie van PS en GS is aandacht geweest voor verschillende praktijksituaties rond integriteit. De bijeenkomst heeft belangrijke conclusies opgeleverd, die voldoende aanleiding geven voor verdere vervolgacties. Deelnemers aan de workshop zijn zich meer bewust geworden over de inhoud van het integriteitsvraagstuk en dat het vooral gaat om een cultuur van gedrag bespreekbaar maken. Dat begint in eerste instantie bij jezelf, dan bij de fractie en daarna bij de Commissaris en/of Griffier.
Samenvattend is het volgende afgesproken:

- ✓ De gedragscode inzake integriteit moet voor volksvertegenwoordigers en bestuurders in principe hetzelfde zijn. In de uitvoeringspraktijk kan sprake zijn van verschillen vanuit de verschillende posities van volksvertegenwoordigers en bestuurders;
- ✓ Niet de regels moeten centraal worden gesteld, maar het gedrag;
- ✓ Het onderwerp 'integriteit' moet periodiek onderwerp van bespreking zijn, binnen PS, GS, maar ook binnen fracties;
- ✓ De cvdK en de Statengriffier zijn voor de leden van PS aanspreekpunten en vertrouwenspersonen inzake integriteitsvraagstukken;
- ✓ De gedragscode uit 2004 is verouderd en moet worden geactualiseerd;
- ✓ Integriteit dient een belangrijk onderwerp te zijn in de inwerkperiode van de nieuw gekozen leden van PS en GS;
- ✓ Jaarlijks zal worden geëvalueerd of de voorgestelde wijze van bespreking genoegzaam werkt.

3.4 Gedragscode integriteit politieke ambtsdragers provincie Zeeland

Gedragscodes voor politieke ambtsdragers zijn voor gemeenten, provincies en waterschappen verplicht op grond van resp. Gemeente-, Provincie- en Waterschapswet. Zo'n gedragscode is een interne regeling in aanvulling op de wettelijke regels. De vigerende "Gedragscode bestuurlijke integriteit Provincie Zeeland 2004" is aan herziening toe.

Voor de actualisatie van de gedragscode is de, door Rijk, IPO, VNG en Unie van Waterschappen, ontwikkelde modelgedragscode gehanteerd.
In bijlage I is de nieuwe "Gedragscode integriteit politieke ambtsdragers 2015" opgenomen.

Relevante acties naar aanleiding van de gedragscode integriteit politieke ambtsdragers zijn:

- *Opstellen en openbaar maken van een register van nevenfuncties Statenleden*
- *Opgave, registratie en openbaarmaking van relevante financiële belangen van de fulltime gedeputeerde en de Commissaris van de Koning.*
- *Bekend maken regels omtrent gebruik e-mail- en internetfaciliteiten en sociale media.*
- *Opstellen register geschenken en buitenlandse dienstreizen voor de Commissaris van de Koning, GS-leden en Statenleden.*
  (De reguliere contacten met Vlaanderen en Brussel zijn hiervan uitgezonderd))
- *Instellen commissie integriteit voor PS, die jaarlijks zal worden geëvalueerd.*

4. Ontwikkelingen en acties rond integriteit

In de Kring van Commissarissen van de Koning staat het onderwerp integriteit hoog op de agenda. Uit dit kringoverleg, maar ook op basis van Tweede Kamer (TK) stukken en Rijksbrieven, is een aantal ontwikkelingen te melden die ook voor de provincie Zeeland van belang zijn.

4.1 Rol Commissaris van de Koning ten aanzien van integriteit

In het door de TK aangenomen wetsvoorstel tot wijziging van de Provinciewet (Pw) heeft de commissaris van de Koning een expliciete rijkstaak gekregen ten aanzien gemeentelijke integriteit. Naast periodieke gesprekken met burgemeesters kan een rol voor de cvdK aangewezen zijn als bij een integriteitskwestie wethouders of raadsleden betrokken zijn. Indien een burgemeester in een dergelijke kwestie niet of onvoldoende onbelemmerd kan optreden, kan bemoeienis van de cvdK uitkomst bieden. In het wetsvoorstel[5] is voorgesteld om in de Pw te bepalen dat de commissaris als rijksorgaan belast is met *het adviseren en bemiddelen als de bestuurlijke integriteit van een gemeente in het geding is* (artikel 182). Daarnaast is art. 175 Pw gewijzigd. De nieuwe tekst luidt: *'De commissaris bevordert de bestuurlijke integriteit van de provincie'*. Het betreft hier een zorgplichtbepaling. In deze wettekst ligt een gedragsnorm besloten. Ook blijkt dat de cvdK de vrijheid heeft zelf te bepalen op welke wijze (er worden in de wet nl. geen handelingen voorgeschreven) het doel wordt bereikt en dient de cvdK zelf het initiatief te nemen.
Voor burgemeesters bestaat een (algemene) zorgplichtbepaling in de Gemeentewet (Gw) (art. 170) Bij (vermoedens van) integriteitsschendingen van wethouders of raadsleden wordt dan ook optreden van de burgemeester verwacht. Het waarborgen en mogelijk versterken van deze rol heeft in het wetsvoorstel tot wijziging van de Gw z'n beslag gekregen door in art. 170 de bepaling op te nemen dat de *burgemeester de bestuurlijke integriteit van de gemeente bevordert*. Daarmee vloeit de verantwoordelijkheid voor de gemeentelijke integriteit nu ook expliciet voort uit de Gw.

4.2 Jaarlijkse verantwoording

In de TK motie Schouw en Klein (Kamerstuk 28 844, nr. 71) is de regering verzocht een bestuurlijke afspraak te maken met de decentrale overheden om ten minste een keer per jaar het onderwerp integriteit te agenderen en daarover in het jaarverslag te rapporteren. Overeenkomstig de motie heeft de minister van BZK de decentrale besturen (via de koepelorganisaties) per brief laten weten het een goede zaak te vinden als provincies en gemeenten het thema jaarlijks agenderen, periodiek met elkaar bespreken en daarover intern te rapporteren. Overigens is het zo dat de Ambtenarenwet al een jaarlijks verantwoording door het bevoegd gezag over het gevoerde integriteitsbeleid en de naleving van de gedragscode voorschrijft. Uit de BIOS[6] integriteitstmonitor 2012 blijkt echter dat veel overheden daar nog de nodige verbeterstappen in moeten maken. In het verlengde van de eigen verantwoordelijkheid van decentrale overheden, laat de minister van BZK de vorm waarin bespreking en de rapportage plaatsvindt aan de decentrale overheden zelf over. Het jaarverslag leent zich daar goed voor, maar het staat een provincie of gemeente vrij om daar een eigen invulling en uitvoering aan te geven.

- *Het thema integriteit wordt tenminste jaarlijks geagendeerd op de politieke agenda en met elkaar besproken. Bij bespreking kan tevens beoordeeld worden of bijstelling van het beleid gewenst is;*
- *Voor de jaarlijkse rapportage rond ondernomen initiatieven op het gebied van integriteit wordt het jaarverslag van de cvdK benut. Zo kan het jaarverslag ook benut worden voor het gesprek tussen PS en GS rond integriteit.*

[5] *Het wetsvoorstel tot wijziging van de Provinciewet is op 10 juni jl. met algemene stemmen door de Tweede Kamer aangenomen. Thans ligt het ter behandeling in de Eerste Kamer.*
[6] *Bureau Integriteitsbevordering Openbare Sector.*

4.3 Benoeming kandidaat-bestuurders (integriteittoets[7])

Er zijn geen wettelijke kwaliteitseisen voor de benoeming van politieke ambtsdragers. De wijze waarop bestuursorganen tot benoeming komen dan wel de wijze waarop zij kandidaten die zich verkiesbaar stellen screenen, behoort tot de eigen verantwoordelijkheid van de bestuursorganen. In de praktijk ligt de verantwoordelijkheid voor de kandidaatstelling van bestuurders bij politieke partijen. Bij de selectie van kandidaten kunnen zij integriteit naar eigen inzicht laten meewegen. Een politieke partij kan voorts instrumenten inzetten zoals een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG), Bureau Krediet Registratie (BKR)-toets, opvragen en checken CV, referenties en bespreking van integriteit tijdens selectiegesprekken. Er bestaan wel wettelijke benoembaarheidsvereisten (Pw en de Kieswet) zoals niet te verenigen (neven-)functies en verboden handelingen. Het is aan het bestuursorgaan om eventueel zelf heldere en objectieve criteria op te stellen waaraan een kandidaat moet voldoen.
Met betrekking tot benoemingen door de Kroon is screening op integriteit geborgd. Voor politieke benoemingen zoals wethouders en gedeputeerden ontbreekt vaak een goed screeningsproces. Verschillende gemeenten en provincies hebben dan ook aanbevolen een risicoanalyse of screeningsonderzoek integriteit deel uit te laten maken van de benoemingsprocedure van bestuurders. Veel gemeenten hebben daar rond de afgelopen gemeenteraadsverkiezingen ook gebruik van gemaakt.

Het primaire doel van de risicoanalyse is om voorafgaand aan de benoeming te kunnen vaststellen welke integriteitsrisico's een belemmering zouden kunnen vormen voor het ongehinderd functioneren van een bestuurder. Er zijn nl. situaties denkbaar waarbij persoonlijke belangen de onafhankelijke oordeelsvorming in de weg kunnen staan of de schijn van onzuivere oordeelsvorming kunnen oproepen. Ook de relatie van de vorige werkgever met de provincie, bedrijfsactiviteiten van de kandidaat zelf of familieleden, lidmaatschappen, lopende ruimtelijke procedures enz. zijn belangrijke aspecten bij het bepalen van integriteitsrisico's en hoe daarmee om te gaan. Van belang is dat men vooraf kan bepalen of persoonlijke omstandigheden van een kandidaat en/of diens eerdere werkzaamheden voor politieke problemen kunnen zorgen.
Als toetsingskader geldt de (eigen) gedragscode voor politieke ambtsdragers. Daarin worden o.a. de wettelijke bepalingen opgenomen, die toezien op zuiverheid en onafhankelijkheid van besluitvorming, maar bevatten daarnaast ook aanvullende gedragsregels (e.g. onderlinge omgang, omgang met informatie, vergoedingen, middelen enz.). Als referentie gelden de kernbegrippen dienstbaarheid, functionaliteit, onafhankelijkheid, openheid, betrouwbaarheid en zorgvuldigheid. De risicoanalyse integriteit richt zich voorts op de begrippen belangenverstrengeling, financiële belangen, nevenfuncties en handhaving van de onafhankelijke positie.

- *Integriteit is een noodzakelijke voorwaarde voor het functioneren van het openbaar bestuur. In de vorm van een in opdracht van de cvdK door een onafhankelijk bureau uit te voeren risicoanalyse, zullen kandidaat-gedeputeerden worden onderworpen aan een integriteitstoets. Een dergelijke screening heeft een preventief karakter en is bedoeld om eventuele belemmeringen of kwetsbaarheden op integriteitsgebied, voor een ongehinderd functioneren van een kandidaat-bestuurder, te onderkennen en te beheersen. Een bespreking v.d. uitkomsten met de cvdK past goed in het licht van een zorgvuldige en adequate integriteitsbeoordeling van kandidaat-gedeputeerden.*
- *De cvdK wordt in zijn rol als opdrachtgever ondersteund door de Statengriffier;*
- *Ter borging van deze procedure wordt het RvO PS aangepast.*
- *Om lering te kunnen trekken zal de externe toetsing worden geëvalueerd.*

[7] *In deze nota worden de begrippen integriteitstoets en –screening door elkaar gebruikt. Dit is de aanduiding voor de toetsing door een extern bureau. Deze toets betreft een vragenlijst over o.a. nevenfuncties en financiële of zakelijke belangen, een diepte-interview en resultaten uit een deskresearch van openbare bronnen. Dit levert een rapportage op met inzicht in mogelijke risico's voor de functievervulling o.b.v. deze informatie. Aan de kandidaat wordt gevraagd te verklaren dat de informatie juist en volledig is.*

4.4 Integriteitsbrief

Het onafhankelijk optreden van politieke ambtsdragers ligt zowel besloten in de eed of belofte, als in een aantal wettelijke benoembaarheidsvereisten in de Pw en Kieswet.
Zoals hiervoor aangegeven zijn het de politieke partijen die verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van hun kandidaten voor bestuursfuncties en daar hoort ook het meewegen van integriteitsrisico's bij. Tegen die achtergrond past het om proactief politieke partijen of groeperingen, voorafgaand aan de Statenverkiezingen, per brief te herinneren aan en te informeren over de wettelijke vereisten.

- *In de aanloop naar de Statenverkiezingen zal, vanuit de Statengriffie een integriteitsbrief uitgaan aan alle politieke partijen of groeperingen die deelnemen aan de verkiezingen, opdat zij rekening kunnen houden met wettelijke vereisten voor de benoembaarheid volgens de Pw en de Kieswet. Zo wordt geanticipeerd op praktijkvragen over mogelijke onverenigbaarheden en daarnaast kan met de brief mogelijke belangenverstrengeling bij nevenfuncties worden voorkomen.*

4.5 Algemene rollen, taken en verantwoordelijkheden rond integriteitstoetsing van kandidaten voor politiek-bestuurlijke functies

Ten behoeve van het benoemingsproces bij gemeenten is een rolverdeling vastgesteld. Deze rolverdeling kan ook toegepast worden voor het provinciale proces. Concreet komt dit erop neer dat:

- Het primaat voor benoemingsproces ligt bij politieke partijen en groeperingen;
- Verantwoordelijkheid van de kandidaat: tijdig en de juiste informatie aanleveren;
- Provinciale Staten benoemen en stellen daarvoor het benoemingsproces vast, mandateren eventueel de cvdK en eventuele andere relevante partijen, en beoordelen de (benoembaarheid van) de kandidaten;
- De cvdK vervult op basis van mandaat een procesrol en geen toetsende rol.

De rol van de cvdK kan zijn om –in het licht van zijn taak de bestuurlijke integriteit te bevorderen- erop toe zien dat de activiteiten met betrekking tot de integriteitstoets zorgvuldig plaatsvinden en dit proces te faciliteren. Hierbij kan worden gedacht aan:

- Betrokkenen vooraf informeren over de integriteitstoets;
- Opdrachtgever van de integriteitstoets/-screening;
- Uitkomsten screening bespreken met de kandidaat;
- De Staten of benoemingscie. uit de Staten informeren over de uitkomsten.

Bij de uitoefening van zijn rol wordt de cvdK ondersteund door de Statengriffier.

- *De precieze vormgeving van de integriteittoets wordt in samenspraak met de Statengriffie en PS, indien nodig, nader geconcretiseerd. Het presidium zal over de werkwijze van de toetsing worden geïnformeerd.*

5. Integriteitsonderzoeken bij vermoedens van schendingen

In zijn brief van 26 augustus jl. presenteert de minister van BZK aan de TK zijn voornemens in verband met vastgestelde knelpunten bij het doen van integriteitsonderzoek naar aanleiding van schendingen door politieke ambtsdragers. De brief is opgesteld na consultatie van o.a. de cvdK's, de koepels en beroepsorganisaties. De minister kiest voor een inzet op een drietal sporen, die moeten leiden tot een verdere professionalisering en ondersteuning van bestuursorganen in hun rol van opdrachtgever bij het doen en uitzetten van integriteitsonderzoek. Goed opdrachtgeverschap en regie op het proces zijn daarin leidend. De drie sporen hebben betrekking op:

- Beschikbaarheid modelonderzoeksprotocol. Daarvoor heeft het BIOS (Bureau Integriteitsbevordering Openbare Sector) onlangs een handreiking uitgebracht. Het gebruik ervan kan leiden tot meer proceseenduidigheid en het ontstaan van kwaliteitsnormen.
- Landelijk steunpunt integriteitsonderzoek vanaf 2015, onder te brengen bij het BIOS. Daarmee wordt invulling gegeven aan de brede behoefte aan een laagdrempelig advies- en expertisecentrum. Bij dit steunpunt kunnen alle bestuursorganen terecht met adviesvragen over de procesmatige aanpak, zoals bij het doen van integriteitsonderzoek. Met nadruk wordt vermeld dat BIOS zelf geen onderzoek verricht. Wel zal BIOS ervaringen bundelen en weer beschikbaar stellen voor het veld.
- Ervaringsuitwisseling en het delen van kennis en best practices m.b.t. het doen van integriteitsonderzoek. Door het BIOS wordt bezien of er behoefte is aan modules of een aparte leergang voor het doen van integriteitsonderzoek Verder wordt gewezen op de rol die koepels, beroepsorganisaties en CvdK's spelen bij ervaringsuitwisseling en het delen van best practices bij het doen van onderzoek.

➢ *Het is essentieel om zowel op preventief als op repressief terrein beleid te voeren om integriteit te bevorderen. Ondanks inspanningen om integriteitschendingen te voorkomen, kan het voorkomen dat de cvdK of het bestuur kennis neemt van meldingen van misstanden (of vermoedens daartoe), vermeende integriteitsschendingen of signalen van buitenaf. In die situaties zijn vaak niet alle feiten en omstandigheden van de vermeende integriteitschending duidelijk. Om op een verantwoorde en professionele wijze helderheid te creëren over de werkwijze en het te doorlopen proces rond een feitenonderzoek, zal een 'onderzoeksprotocol integriteitsschendingen politieke ambtsdragers' worden ontwikkeld. Hiervoor zal de BIOS handreiking als basis worden genomen.*

5.1 Risicoanalyse rond inkoop- en aanbestedingsprocedure

Recent bracht het programma Zembla (mogelijke) onregelmatigheden aan het licht rond ICT-aanbestedingen bij de overheid. De minister van BZK brengt in zijn brief van 16 oktober jl. het belang van betrouwbaarheid en integriteit van de overheid nog eens in herinnering bij decentrale overheden. De minister roept overheden op een (actuele) risicoanalyse uit te voeren naar kwetsbare functies, handelingen en processen binnen de organisatie en daarbij ook te kijken naar kwetsbaarheden rond inkoop- en aanbestedingsprocedures. Met name ook in samenwerkingsverbanden met andere overheidsorganisaties (gem. regelingen), private partijen en burgers.
Nadrukkelijk vraagt de minister ook aandacht voor een organisatiecultuur waarin serieus aandacht wordt besteed aan het organiseren van tegenspraak (zowel in de top van de organisatie, als op de werkvloer) en een veilige aanspreekcultuur. Een dergelijke handelswijze draagt bij aan de vorming van een gemeenschappelijk normen en waardenpatroon. In 2016 zal het ministerie van BZK met de nieuwe monitor integriteit opnieuw inventariseren in welke mate overheden aandacht hebben hiervoor.
Binnen de provincie Zeeland zijn kwetsbare functies in kaart gebracht en worden zo nodig maatregelen genomen ter voorkoming van integriteitschendingen. Bijvoorbeeld door te zorgen voor functiescheiding, aandacht voor projectmatig werken, administratieve procedures en door beleid en regelgeving onder de aandacht te brengen en toe te zien op de naleving daarvan.

In het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de provincie Zeeland is onder andere vastgelegd dat publieke gelden van de provincie op objectieve, transparante, proportionele en non-discriminatoire wijze worden besteed zodat wordt voldaan aan de eisen van behoorlijk bestuur en wetgeving.

Bijlage I: Gedragscode integriteit politieke ambtsdragers 2015

GEDRAGSCODE INTEGRITEIT POLITIEKE AMBTSDRAGERS 2015
Provinciale Staten van ;

Gelet op de artikelen 15, derde lid, 40c, tweede lid, en 68, tweede lid, van de Provinciewet;

Gelezen de voordracht van , d.d. ;

BESLUITEN:

voor leden van Provinciale Staten, gedeputeerden en de commissaris van de Koning;

de navolgende gedragscode integriteit vast te stellen:

GEDRAGSCODE INTEGRITEIT POLITIEKE AMBTSDRAGERS

PREAMBULE
Bestuurders en volksvertegenwoordigers stellen bij hun handelen de kwaliteit van het openbaar bestuur centraal. Integriteit van het openbaar bestuur is daarvoor een belangrijke voorwaarde. De belangen van de provincie en in het verlengde daarvan die van de burgers, zijn het primaire richtsnoer. Integriteit van politieke ambtsdragers houdt in dat de verantwoordelijkheid die met de functie samenhangt, wordt aanvaard en dat er de bereidheid is om daarover verantwoording af te leggen, aan collega-bestuurders en/of aan (leden van) de volksvertegenwoordiging. En indirect wordt verantwoording afgelegd aan organisaties en burgers voor wie bestuurders en volksvertegenwoordigers hun functie vervullen.
Een respectvolle omgang is van groot belang. Met burgers en organisaties. Tussen politieke ambtsdragers onderling en tussen politieke ambtsdragers en ambtelijke medewerkers. Een ieder moet vrij kunnen zeggen wat hij denkt, vindt en wil. Daar hoort een welwillende bejegening bij waarbij (een gevoel van) intimidatie niet aan de orde mag zijn.
De volksvertegenwoordiging stelt zowel voor de eigen leden als voor de voorzitter en overige leden van het dagelijks bestuur een gedragscode vast. Dat is zo vastgelegd in de Provinciewet. De gedragscode moet de integriteit van de politieke ambtsdrager waarborgen. Voor elk van de drie groepen van politieke ambtsdragers (volksvertegenwoordigers, voorzitters en overige leden van het dagelijks bestuur) bevat de gedragscode eigen bepalingen. Veel bepalingen zijn voor de drie groepen gelijk. Afhankelijk van hun positie in het openbaar bestuur en van de voor hen geldende wettelijke regels zijn er verschillen.
Het rechtskarakter is dat van een interne regeling, als nadere invulling en concretisering van de wettelijke regels. Zij bevat (aanvullende) gedragsnormen en regels over procedures die de transparantie van de normen en de naleving ervan vergroten. De gedragscode vormt een beoordelingskader en leidraad bij twijfel, vragen en discussies. Zij heeft bestuurlijke en politieke relevantie. De politieke ambtsdragers zijn op de naleving daarvan aanspreekbaar. Niet naleving van de gedragscode heeft echter geen rechtsgevolgen.
Integriteit is vooral een thema dat met houding, aanvoelen en ‘tussen de oren zitten’ te maken heeft. Een integriteitsbeleid dat alleen op papier bestaat is slechts een dode letter. Daarom moet er regelmatig worden gesproken over de gedragscode, maar vooral ook over de bedoeling, de geest en de naleving ervan. Integriteit is uiteindelijk immers niet in regels te vangen. In de woorden van de schrijver C.S. Lewis gaat het om ‘doing the right thing, even when no one is watching’.
Een aantal kernwaarden is leidend en plaatst de integriteit van politieke ambtsdragers in een breder perspectief:

Dienstbaarheid
Het handelen van de politieke ambtsdrager is altijd en volledig gericht op het algemeen belang van de provincie en op (de afweging van) de belangen van de organisaties en burgers die daar deel van uitmaken.
Functionaliteit
Het handelen heeft een herkenbaar verband met de functie die de politieke ambtsdrager vervult.
Onafhankelijkheid
In het handelen van de politieke ambtsdrager treedt geen vermenging op met oneigenlijke belangen. Ook de schijn van een dergelijke vermenging wordt vermeden.
Openheid
Het handelen van de politieke ambtsdrager is transparant, opdat optimale verantwoording mogelijk is en de controlerende organen volledig inzicht hebben in het handelen en de gemaakte afwegingen.
Betrouwbaarheid
Op een politieke ambtsdrager moet men kunnen rekenen. Die houdt zich aan zijn afspraken. Hij maakt geen oneigenlijk gebruik van kennis en informatie waarover hij uit hoofde van de functie beschikt.
Zorgvuldigheid
Het handelen van een politieke ambtsdrager is zodanig dat burgers en organisaties op gelijke wijze en met respect worden bejegend en dat belangen van partijen op zorgvuldige en transparante wijze worden afgewogen.
Deze kernwaarden zijn de toetssteen voor de hierna volgende gedragscode.

1 Algemene bepalingen

Wettelijke grondslag
Provinciale Staten stellen een gedragscode vast voor hun leden, voor de voorzitter en voor de leden van gedeputeerde staten (artikelen 15, 40c en 68 Provinciewet).

1.1 Deze gedragscode geldt voor alle politieke ambtsdragers van de provincie.
1.2 Onder politieke ambtsdrager wordt in deze gedragscode verstaan: de commissaris van de Koning, de gedeputeerden en de statenleden.
1.3 De gedragscode is openbaar en digitaal beschikbaar.
1.4 De politieke ambtsdragers ontvangen bij hun aantreden een exemplaar van de gedragscode.

2 Belangenverstrengeling

Wettelijk kader
Persoonlijke belangen:
- *Het bestuursorgaan waakt ervoor dat tot het bestuursorgaan behorende of daarvoor werkzame personen die een persoonlijk belang bij een besluit hebben, de besluitvorming beïnvloeden (artikel 2:4, lid 2 Algemene wet bestuursrecht).*
- *Een lid van een volksvertegenwoordiging neemt niet deel aan de stemming over*
  - *een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken;*
  - *de vaststelling of goedkeuring der rekening van een lichaam waaraan hij rekenplichtig is of tot welks bestuur hij hoort*

  (artikel 28 Provinciewet)

Overeenkomsten en nevenfuncties:
- *Verboden overeenkomsten/handelingen: bestuurders en volksvertegenwoordigers*

mogen in geschillen, waar de provincie/het provinciebestuur partij is, niet als advocaat, adviseur of gemachtigde werkzaam zijn. Zij mogen bepaalde overeenkomsten, waar de provincie bij betrokken is, niet rechtstreeks of middellijk aangaan (artikelen 15, 40c en 68 Provinciewet).

- *Onverenigbaarheid van functies: het zijn van een bestuurder of volksvertegenwoordiger sluit het hebben van een aantal andere functies uit (artikelen 13, 35c en 67 Provinciewet).*
- *Vervulling nevenfuncties: voor bestuurders is bepaald dat zij geen nevenfuncties hebben die ongewenst zijn met het oog op een goede vervulling van hun ambt; voor de commissaris van de Koning is daaraan toegevoegd dat hij evenmin nevenfuncties heeft die ongewenst zijn met het oog op de handhaving van zijn onpartijdigheid en onafhankelijkheid of van het vertrouwen daarin. Zij melden het voornemen tot aanvaarding van de nevenfunctie aan de volksvertegenwoordiging, voor de commissaris van de Koning geldt dat niet voor q.q.-nevenfuncties (artikelen 11, 40b en 66 Provinciewet)*
- *Openbaarmaking nevenfuncties: bestuurders en volksvertegenwoordigers maken openbaar welke nevenfuncties zij vervullen. Voor de commissaris van de Koning zijn q.q.-nevenfuncties daarvan uitgezonderd. De lijst met nevenfuncties ligt ter inzage op provinciehuis. (artikelen 11, 40b en 66 Provinciewet).*
- *Openbaarmaking inkomsten nevenfuncties: fulltime bestuurders maken hun inkomsten uit nevenfuncties openbaar; de opgave van neveninkomsten wordt ter inzage gelegd op het provinciehuis (artikelen 40b en 66 Provinciewet)*
- *Verrekening inkomsten nevenfuncties: bestuurders mogen geen vergoedingen ontvangen voor q.q.-nevenfuncties; die worden in de provinciekas gestort; voor fulltime bestuurders is geregeld dat de inkomsten uit andere nevenfuncties voor een deel worden verrekend, volgens dezelfde verrekeningssystematiek als voor leden van de Tweede Kamer (artikelen 43 en 65 Provinciewet)*

A. STATENLEDEN

2.1. De griffier legt een register aan van de nevenfuncties die openbaar gemaakt moeten worden. Voor elk van de statenleden afzonderlijk wordt in het register in ieder geval een omschrijving van de nevenfunctie gegeven en vermeld voor welke organisatie de nevenfunctie wordt verricht, of het al dan niet een nevenfunctie betreft uit hoofde van het statenlidmaatschap en of de nevenfunctie bezoldigd of onbezoldigd is. Het register is openbaar en digitaal beschikbaar. De griffier draagt zorg voor het beheer van het register en voor de actualiteit daarvan. De statenleden zorgen voor een tijdige aanlevering van de gegevens aan de hand van een daartoe door de Provinciale Staten vastgesteld formulier.

B. GEDEPUTEERDEN

2.2. De provinciesecretaris legt een register aan van de nevenfuncties die openbaar gemaakt moeten worden. Voor elk van de gedeputeerden afzonderlijk wordt in het register in ieder geval een omschrijving van de nevenfunctie gegeven en vermeld voor welke organisatie de nevenfunctie wordt verricht, of het al dan niet een nevenfunctie uit hoofde van het ambt betreft, wat het (verwachte) tijdsbeslag is, of de nevenfunctie bezoldigd of onbezoldigd is, onderscheidenlijk – voor zover die openbaar gemaakt moeten worden – wat de inkomsten daaruit zijn. Het register is openbaar en digitaal beschikbaar. De provinciesecretaris draagt zorg voor het beheer van het register en voor de actualiteit daarvan. De gedeputeerden zorgen voor een tijdige aanlevering van de gegevens aan de hand van een daartoe door gedeputeerde staten vastgesteld formulier.

2.3 De gedeputeerden worden gedurende een jaar na aftreden uitgesloten van het tegen beloning verrichten van werkzaamheden ten behoeve van de provincie, anders dan in dienstbetrekking of als statenlid. Voor werving, selectie en indiensttreding bij de provincie worden de voor het ambtelijk personeel geldende regels ter zake in acht genomen.

2.4 Een gedeputeerde bespreekt het voornemen tot het voeren van besprekingen over een toekomstige werkkring na aftreden eerst met de commissaris van de Koning. Hij handelt bij het aanvaarden van een functie zodanig dat daarmee niet de schijn wordt gewekt dat hij tijdens zijn ambtsuitoefening onzuiver heeft gehandeld, dan wel verkeerd omgaat met kennis die hij tijdens die periode heeft opgedaan.

2.5 Gedeputeerden kunnen niet eerder dan een jaar na aftreden worden voorgedragen als kandidaat voor benoeming tot commissaris dan wel bestuurslid van een verbonden partij.

C. COMMISSARIS VAN DE KONING

2.6 De provinciesecretaris legt een register aan van de nevenfuncties van de commissaris van de Koning die openbaar gemaakt moeten worden. In het register wordt in ieder geval een omschrijving van de nevenfunctie gegeven en vermeld voor welke organisatie de nevenfunctie wordt verricht, wat het (verwachte) tijdsbeslag is en wat de inkomsten daaruit zijn. Het register is openbaar en digitaal beschikbaar. De provinciesecretaris draagt zorg voor het beheer van het register en voor de actualiteit daarvan.
De commissaris van de Koning zorgt voor een tijdige aanlevering van de gegevens aan de hand van een daartoe door gedeputeerde Staten vastgesteld formulier.

2.7 De commissaris van de Koning wordt gedurende een jaar na aftreden uitgesloten van het tegen beloning verrichten van werkzaamheden ten behoeve van de provincie, anders dan in dienstbetrekking of als statenlid. Voor werving, selectie en indiensttreding bij de provincie worden de voor het ambtelijk personeel geldende regels ter zake in acht genomen.

2.8 De commissaris van de Koning bespreekt het voornemen tot het voeren van besprekingen over een toekomstige werkkring na aftreden eerst in het Presidium. Hij handelt bij het aanvaarden van een functie zodanig dat daarmee niet de schijn wordt gewekt dat hij tijdens zijn ambtsuitoefening onzuiver heeft gehandeld, dan wel verkeerd omgaat met kennis die hij tijdens die periode heeft opgedaan.

2.9 De commissaris van de Koning kan niet eerder dan een jaar na aftreden worden voorgedragen als kandidaat voor benoeming tot commissaris dan wel bestuurslid van een verbonden partij.

3. Informatie

Wettelijk kader
Informatieplicht
Het college van gedeputeerde staten en elk van zijn leden zijn verplicht alle inlichtingen te geven die de volksvertegenwoordiging nodig heeft voor de uitoefening van zijn taak. Het betreft zowel een actieve als een passieve informatieplicht. Ook aan individuele leden van de volksvertegenwoordiging moet de gevraagde informatie worden verstrekt. De informatie kan alleen worden geweigerd als die in strijd is met het openbaar belang (artikel 167 Provinciewet)
Geheimhouding
- Een ieder die is betrokken bij de uitvoering van de taak van een bestuursorgaan en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt,

beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding van die gegevens, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot mededeling verplicht of uit zijn taak de noodzaak tot mededeling voortvloeit (artikel 2:5 Algemene wet bestuursrecht).
- Gedeputeerde Staten kunnen geheimhouding opleggen. Ook de commissaris van de Koning heeft die bevoegdheid.
  Ook de Provinciale Staten kunnen geheimhouding opleggen (artikelen 25 en 55 Provinciewet). In de praktijk geldt dit ook voor commissies.
- Het schenden van de geheimhoudingsplicht is een misdrijf (artikel 272 Wetboek van Strafrecht).

A. STATENLEDEN

3.1 Het statenlid zorgt ervoor dat stukken met vertrouwelijke en geheime gegevens veilig (digitaal) worden bewaard.

3.2 Het statenlid maakt niet ten eigen bate of ten bate van derden gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen (nog) niet openbare informatie.

3.3 Het statenlid maakt gebruik van de e-mail- en internetfaciliteiten en van de sociale media overeenkomstig de regels die de provincie daarvoor heeft vastgesteld.

B. GEDEPUTEERDEN

3.4 De gedeputeerde zorgt ervoor dat stukken met vertrouwelijke en geheime gegevens veilig (digitaal) worden bewaard.

3.5 De gedeputeerde maakt niet ten eigen bate of ten bate van derden gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen (nog) niet openbare informatie.

3.6 De gedeputeerde maakt gebruik van de e-mail- en internetfaciliteiten en van de sociale media overeenkomstig de regels die de provincie daarvoor heeft vastgesteld.

C. COMMISSARIS VAN DE KONING

3.7 De commissaris van de Koning zorgt ervoor dat stukken met vertrouwelijke en geheime gegevens veilig (digitaal) worden bewaard.

3.8 De commissaris van de Koning maakt niet ten eigen bate of ten bate van derden gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen (nog) niet openbare informatie.

3.9 De commissaris van de Koning maakt gebruik van de e-mail- en internetfaciliteiten en van de sociale media overeenkomstig de regels die de provincie daarvoor heeft vastgesteld.

4 Geschenken, diensten en uitnodigingen

Wettelijk kader
Afleggen eed of belofte
Politieke ambtsdragers leggen voordat zij hun functie kunnen uitoefenen de eed (verklaring of belofte) af (artikelen 14, 40a en 64 Provinciewet). Hiermee zweren of verklaren zij niemand enige gift beloofd of gegeven te hebben om benoemd te worden en dat zij van niemand enige gift of belofte zullen aannemen om iets in hun ambt te doen of na te laten.

A. STATENLEDEN

4.1 Een statenlid neemt geen geschenken aan die hem uit hoofde van of vanwege zijn functie worden aangeboden, tenzij het gaat om een incidenteel, klein geschenk met een geschatte waarde van € 50 of minder dat niet is bedoeld als beïnvloeding van diens handelen. Als het toch noodzakelijk is een geschenk van meer dan € 50 euro aan te nemen, dan wordt dit geschenk gemeld bij de Statengriffier.

4.2 Een statenlid maakt geen gebruik van faciliteiten en diensten van anderen die hem uit hoofde van of vanwege zijn functie worden aangeboden, tenzij het weigeren ervan een nadere afweging vraagt.

4.3 Een statenlid accepteert lunches, diners, recepties en andere uitnodigingen die door anderen betaald of georganiseerd worden, alleen als

a) dat behoort tot de uitoefening van het ambt;
b) de aanwezigheid beschouwd kan worden als functioneel.

4.4 Een statenlid bespreekt invitaties voor (buitenlandse) werkbezoeken waarbij reis- en overnachtingskosten door anderen betaald worden dan de Provincie met de griffier die deze moet voorleggen het Presidium. Goedkeuring wordt alleen verleend als met het werkbezoek aantoonbaar een provinciaal belang is gediend. Indien het een uitnodiging van een private partij betreft komen de in redelijk gemaakte, noodzakelijke kosten bij goedkeuring steeds voor rekening van de provincie. Bij buitenlandse werkbezoeken wordt schriftelijk verslag gedaan aan de provinciale staten, met afschrift naar gedeputeerde staten.

B. GEDEPUTEERDEN

4.5 Een gedeputeerde neemt geen geschenken aan die hem uit hoofde van of vanwege zijn functie worden aangeboden, tenzij het gaat om een incidenteel, klein geschenk met een geschatte waarde van € 50 of minder dat niet is bedoeld als beïnvloeding van diens handelen. Als het toch noodzakelijk is een geschenk van meer dan € 50 euro aan te nemen, dan wordt dit geschenk gemeld bij de provinciesecretaris.

4.6 Een gedeputeerde maakt geen gebruik van faciliteiten en diensten van anderen die hem uit hoofde van of vanwege zijn functie worden aangeboden, tenzij het weigeren ervan een nadere afweging vraagt.

4.7 Een gedeputeerde accepteert lunches, diners, recepties en andere uitnodigingen die door anderen betaald of georganiseerd worden, alleen als

a) dat behoort tot de uitoefening van het ambt;
b) de aanwezigheid beschouwd kan worden als functioneel

en weigering ervan een nadere afweging vraagt.

4.8 Een gedeputeerde legt invitaties voor (buitenlandse) werkbezoeken waarbij reis- en overnachtingskosten door anderen betaald worden dan de Provincie vooraf in een plenaire vergadering ter goedkeuring voor aan gedeputeerde staten. Hij bespreekt de invitaties vooraf met de commissaris van de Koning en/of de provinciesecretaris. Goedkeuring wordt alleen verleend als met het werkbezoek aantoonbaar een provinciaal belang is gediend. Indien het een uitnodiging van een private partij betreft komen de in redelijk gemaakte, noodzakelijke kosten bij goedkeuring steeds voor rekening van de provincie. Bij buitenlandse werkbezoeken wordt schriftelijk verslag gedaan aan gedeputeerde staten, met afschrift naar provinciale staten.

C. COMMISSARIS VAN DE KONING

4.9 De commissaris van de Koning neemt geen geschenken aan die hem uit hoofde van of vanwege zijn functie worden aangeboden, tenzij het gaat om een incidenteel, klein

geschenk met een geschatte waarde van € 50 of minder dat niet is bedoeld als beïnvloeding van diens handelen. Als het toch noodzakelijk is een geschenk van meer dan € 50 euro aan te nemen, dan wordt dit geschenk gemeld bij de Provinciesecretaris.

4.10 De commissaris van de Koning maakt geen gebruik van faciliteiten en diensten van anderen die hem uit hoofde van of vanwege zijn functie worden aangeboden, tenzij het weigeren ervan een nadere afweging vraagt.

4.11 De commissaris van de Koning accepteert lunches, diners, recepties en andere uitnodigingen die door anderen betaald of georganiseerd worden, alleen als

a) dat behoort tot de uitoefening van het ambt;
b) de aanwezigheid beschouwd kan worden als functioneel

en weigering ervan een nadere afweging vraagt.

4.12 De commissaris van de Koning legt invitaties voor (buitenlandse) werkbezoeken waarbij reis- en verblijfkosten door anderen dan de Provincie betaald worden vooraf in een plenaire vergadering ter goedkeuring voor aan gedeputeerde staten. Hij bespreekt de invitaties vooraf in het Presidium. Goedkeuring wordt alleen verleend als met het werkbezoek aantoonbaar een provinciaal belang is gediend. Indien het een uitnodiging van een private partij betreft komen de in redelijk gemaakte, noodzakelijke kosten bij goedkeuring steeds voor rekening van de provincie. Bij buitenlandse werkbezoeken wordt schriftelijk verslag gedaan aan gedeputeerde staten, met afschrift naar provinciale staten.

5 Gebruik van faciliteiten en financiële middelen van de provincie

Wettelijk kader
Geen andere inkomsten
Een bestuurder (Commissaris van de Koning en leden van G.S. en P.S.) geniet geen andere vergoedingen, dan die bij of krachtens wet toegestaan zijn (artikelen 43 en 66 Provinciewet)
Procedure van declaratie
Er zijn voor gedeputeerden en statenleden voorschriften opgenomen in de provinciale verordening over de wijze van declaratie van vooruit betaalde (zakelijke) kosten en over rechtstreekse facturering van (zakelijke) kosten bij de provincie.

A. STATENLEDEN

5.1 De voorzieningen die door de provincie aan het statenlid ter beschikking worden gesteld, moeten transparant zijn en een heldere verantwoording van de uitgaven mogelijk maken. De financiële en administratieve organisatie is zodanig ingericht dat er vertrouwen kan bestaan in de juistheid en rechtmatigheid van de uitgaven, met heldere procedures over de wijze waarop functionele uitgaven rechtstreeks in rekening worden gebracht of worden gedeclareerd. Het statenlid houdt zich aan de regels en procedures die met het oog hierop ter zake voor hem gelden.

5.2
Buitenlandse dienstreizen van statenleden. Leden van Provinciale Staten nemen deel aan een dienstreis naar het buitenland op kosten van de provincie nadat vooraf toestemming is verkregen van het Presidium. Een buitenlandse dienstreis houdt in een dienstreis buiten Nederland, Vlaanderen en Brussel.
Het Presidium beslist op grond van de van het lid van Provinciale Staten verkregen informatie over het doel van de dienstreis naar het buitenland, de bijbehorende overwegingen, de samenstelling van het gezelschap, de geraamde kosten. Het provinciale belang van de reis is doorslaggevend voor de besluitvorming. Ook wordt getoetst op het risico van belangenverstrengeling.

Het ten laste van de provincie meereizen van de partner van een lid van Provinciale Staten (binnen- en buitenlandse reizen) is niet gebruikelijk en uitsluitend toegestaan als dit op uitnodiging van de ontvangende partij is en nadat vooraf goedkeuring van het Presidium is verkregen. Het Statenlid meldt eveneens als hij voornemens is om de buitenlandse reis voor privédoeleinden te verlengen. De extra kosten van de verlenging komen daarbij volledig voor eigen rekening.
Van een buitenlandse dienstreis anders dan aan een instelling van de Europese Unie of ten behoeve van een internationale commissie en reguliere werkzaamheden, wordt een verslag opgesteld dat wordt voorgelegd aan provinciale staten.
5.3 De griffier legt een register aan van gemaakte buitenlandse dienstreizen. Voor elk van de statenleden wordt in het register in ieder geval aangegeven wat het doel, de bestemming en de duur van de buitenlandse dienstreis is geweest en wat daarvan de kosten waren voor de provincie. Het register is openbaar en digitaal beschikbaar. De griffier draagt zorg voor het beheer van het register en voor de actualiteit daarvan.

5.4. Een statenlid declareert geen kosten die reeds op andere wijze worden vergoed.

5.5 Naast hetgeen wettelijk is geregeld is gebruik van voorzieningen en eigendommen van de provincie ten eigen bate of ten bate van derden niet toegestaan.

B. GEDEPUTEERDEN

5.6 De voorzieningen die door de provincie aan de gedeputeerde ter beschikking worden gesteld, moeten transparant zijn en een heldere verantwoording van de uitgaven mogelijk maken. De financiële en administratieve organisatie is zodanig ingericht dat er vertrouwen kan bestaan in de juistheid en rechtmatigheid van de uitgaven, met heldere procedures over de wijze waarop functionele uitgaven rechtstreeks in rekening worden gebracht of worden gedeclareerd. De gedeputeerde houdt zich aan de regels en procedures die met het oog hierop ter zake voor hem gelden.

5.7 Buitenlandse dienstreizen van gedeputeerden. Gedeputeerden nemen deel aan een dienstreis naar het buitenland op kosten van de provincie nadat vooraf toestemming is verkregen van Gedeputeerde Staten. Een buitenlandse dienstreis houdt in een dienstreis buiten Nederland, Vlaanderen en Brussel.
Gedeputeerde Staten beslissen op grond van de door de gedeputeerde verkregen informatie over het doel van de dienstreis naar het buitenland, de bijbehorende overwegingen, de samenstelling van het gezelschap, de geraamde kosten. Het provinciale belang van de reis is doorslaggevend voor de besluitvorming. Ook wordt getoetst op het risico van belangenverstrengeling.
Het ten laste van de provincie meereizen van de partner van de gedeputeerde (binnen- en buitenlandse reizen) is niet gebruikelijk en uitsluitend toegestaan als dit op uitnodiging van de ontvangende partij is en nadat vooraf goedkeuring van Gedeputeerde Staten is verkregen. De gedeputeerde meldt eveneens als hij voornemens is om de buitenlandse reis voor privédoeleinden te verlengen. De extra kosten van de verlenging komen daarbij volledig voor eigen rekening.
Van een buitenlandse dienstreis anders dan aan een instelling van de Europese Unie of ten behoeve van een internationale commissie en reguliere werkzaamheden, wordt een verslag opgesteld dat wordt voorgelegd aan Gedeputeerde Staten.

5.8 De provinciesecretaris legt een register aan van gemaakte buitenlandse dienstreizen. Voor elk van de gedeputeerden wordt in het register in ieder geval aangegeven wat het doel, de bestemming en de duur van de buitenlandse dienstreis is geweest en wat daarvan de kosten waren voor de provincie. Het register is openbaar en digitaal beschikbaar. De provinciesecretaris draagt zorg voor het beheer van het register en voor de actualiteit daarvan.

5.9 Een gedeputeerde declareert geen kosten die reeds op andere wijze worden vergoed.

5.10 Naast hetgeen wettelijk is geregeld is gebruik van voorzieningen en eigendommen van de provincie ten eigen bate of ten bate van derden niet toegestaan.

C. COMMISSARIS VAN DE KONING

5.11 De voorzieningen die door de provincie aan de commissaris van de Koning ter beschikking worden gesteld, moeten transparant zijn en een heldere verantwoording van de uitgaven mogelijk maken. De financiële en administratieve organisatie is zodanig ingericht dat er vertrouwen kan bestaan in de juistheid en rechtmatigheid van de uitgaven, met heldere procedures over de wijze waarop functionele uitgaven rechtstreeks in rekening worden gebracht of worden gedeclareerd. De commissaris van de Koning houdt zich aan de regels en procedures die met het oog hierop ter zake voor hem gelden.

5.12 Buitenlandse dienstreizen van de commissaris van de Koning. De commissaris van de Koning neemt deel aan een dienstreis naar het buitenland op kosten van de provincie nadat vooraf toestemming is verkregen van Gedeputeerde Staten. Een buitenlandse dienstreis houdt in een dienstreis buiten Nederland, Vlaanderen en Brussel.
Gedeputeerde Staten beslissen op grond van de door de commissaris van de Koning verkregen informatie over het doel van de dienstreis naar het buitenland, de bijbehorende overwegingen, de samenstelling van het gezelschap, de geraamde kosten. Het provinciale belang van de reis is doorslaggevend voor de besluitvorming. Ook wordt getoetst op het risico van belangenverstrengeling.
Het ten laste van de provincie meereizen van de partner van de commissaris (binnen- en buitenlandse reizen) is niet gebruikelijk en uitsluitend toegestaan als dit op uitnodiging van de ontvangende partij is en nadat vooraf goedkeuring van Gedeputeerde Staten is verkregen. De commissaris van de Koning meldt eveneens als hij voornemens is om de buitenlandse reis voor privédoeleinden te verlengen. De extra kosten van de verlenging komen daarbij volledig voor eigen rekening.
Van een buitenlandse dienstreis anders dan aan een instelling van de Europese Unie of ten behoeve van een internationale commissie en reguliere werkzaamheden, wordt een verslag opgesteld dat wordt voorgelegd aan Gedeputeerde Staten.

5.13 De provinciesecretaris legt een register aan van de door de commissaris van de Koning gemaakte buitenlandse dienstreizen. In het register wordt in ieder geval aangegeven wat het doel, de bestemming en de duur van de buitenlandse dienstreis is geweest en wat daarvan de kosten waren voor de provincie. Het register is openbaar en digitaal beschikbaar. De provinciesecretaris draagt zorg voor het beheer van het register en voor de actualiteit daarvan.

5.14 De commissaris van de Koning declareert geen kosten die reeds op andere wijze worden vergoed.

5.15 Naast hetgeen wettelijk is geregeld is gebruik van voorzieningen en eigendommen van de provincie ten eigen bate of ten bate van derden niet toegestaan.

6 Uitvoering gedragscode

A. STATENLEDEN

6.1 In gevallen waarin de bepalingen van de gedragscode voor het statenlid niet voorzien of deze bepalingen niet eenduidig zijn vindt bespreking plaats in de commissie integriteit .

6.2 Indien een concrete integriteitskwestie speelt waarbij sprake is van twijfel over de uitleg of strekking van deze gedragscode of van regelingen voor zover die integriteitsaspecten in zich hebben, maakt het statenlid zijn twijfel kenbaar aan de

griffier. Deze kan hierover de commissaris van de Koning en de commissie integriteit consulteren. De commissaris van de Koning, onderscheidenlijk de commissie integriteit kan de aangelegenheid voor de algemene lijn ter bespreking voorleggen aan Provinciale Staten.

B. GEDEPUTEERDEN

6.3 In gevallen waarin de bepalingen van de gedragscode voor de gedeputeerde niet voorzien of deze bepalingen niet eenduidig zijn vindt bespreking plaats in de vergadering van gedeputeerde staten.

6.4 Indien een concrete integriteitskwestie speelt waarbij sprake is van twijfel over de uitleg of strekking van deze gedragscode of van regelingen voor zover die integriteitsaspecten in zich hebben, maakt de gedeputeerde zijn twijfel kenbaar aan de provinciesecretaris. Hij consulteert zo nodig hierover de commissaris van de Koning. De commissaris van de Koning kan deze aangelegenheid voor de algemene lijn ter bespreking voorleggen aan gedeputeerde staten.

C. COMMISSARIS VAN DE KONING

6.5 In gevallen waarin de bepalingen van de gedragscode voor de commissaris van de Koning niet voorzien of deze bepalingen niet eenduidig zijn vindt bespreking plaats in de vergadering van gedeputeerde staten.

6.6 Indien een concrete integriteitskwestie speelt waarbij sprake is van twijfel over de uitleg of strekking van deze gedragscode of van regelingen voor zover die integriteitsaspecten in zich hebben, maakt de commissaris van de Koning zijn twijfel kenbaar aan de provinciesecretaris. Hij consulteert zo nodig hierover het Presidium. De commissaris van de Koning kan deze aangelegenheid voor de algemene lijn ter bespreking voorleggen aan gedeputeerde staten.

7 Contactpersoon integriteit

A. STATENLEDEN

7.1 De Commissaris van de Koning en de griffier zijn contactpersoon integriteit en vormen in die hoedanigheid een aanspreekpunt voor zowel algemene, als op een statenlid toegespitste integriteitskwesties.
7.2 De contactpersoon integriteit heeft tot taak:
a. het geven van informatie en advies aan een statenlid dat hem raadpleegt over een vermoede of daadwerkelijke misstand, dan wel over een dilemma op het terrein van integriteit;
b. het informeren van een statenlid over de verschillende mogelijkheden die er zijn om de problemen, ontstaan in verband met een integriteitcasus, tot een oplossing te brengen;
c. het op verzoek van een statenlid als melder van een vermoede of daadwerkelijke misstand begeleiden van deze melder bij het doorlopen van de procedure teneinde deze melding goed af te wikkelen;
d. het op verzoek van een statenlid als melder van een vermoede of daadwerkelijke misstand al dan niet vertrouwelijk indienen van de melding;
e. het indien nodig en mogelijk verlenen van nazorg aan een statenlid dat een integriteitcasus heeft gemeld. De contactpersoon integriteit kan betrokkene verwijzen naar interne of externe deskundigen.
7.3 De contactpersoon integriteit besteedt uiterste zorg aan de vertrouwelijke behandeling van gegevens waarvan hij kennis heeft genomen uit hoofde van zijn functie.

7.4 De contactpersoon integriteit heeft een geheimhoudingsplicht en onderneemt geen activiteiten zonder toestemming van het statenlid dat zich met een integriteitcasus tot hem heeft gewend. Indien de contactpersoon integriteit op de hoogte wordt gebracht van misdrijven waarvoor op grond van artikel 160 en 162 Wetboek van Strafvordering een aangifteplicht bestaat, doet hij daarvan onverwijld aangifte. Hij consulteert vooraf vertrouwelijk de commissaris van de Koning over de aangifte.
7.5 De geheimhoudingsplicht eindigt niet bij het beëindigen van de functie van contactpersoon integriteit.

B. GEDEPUTEERDEN

7.6 De provinciesecretaris is contactpersoon integriteit en vormt in die hoedanigheid een aanspreekpunt voor zowel algemene, als op een individuele gedeputeerde toegespitste integriteitskwesties.
7.7 De contactpersoon integriteit heeft tot taak:
a. het geven van informatie en advies aan een gedeputeerde die hem raadpleegt over een vermoede of daadwerkelijke misstand, dan wel over een dilemma op het terrein van integriteit;
b. het informeren van een gedeputeerde over de verschillende mogelijkheden die er zijn om de problemen, ontstaan in verband met een integriteitcasus, tot een oplossing te brengen;
c. het op verzoek van een gedeputeerde als melder van een vermoede of daadwerkelijke misstand begeleiden van deze melder bij het doorlopen van de procedure teneinde deze melding goed af te wikkelen;
d. het op verzoek van een gedeputeerde als melder van een vermoede of daadwerkelijke misstand al dan niet vertrouwelijk indienen van de melding;
e. het indien nodig en mogelijk verlenen van nazorg aan een gedeputeerde die een integriteitcasus heeft gemeld. De contactpersoon integriteit kan betrokkene verwijzen naar interne of externe deskundigen.
7.8 De contactpersoon integriteit besteedt uiterste zorg aan de vertrouwelijke behandeling van gegevens waarvan hij kennis heeft genomen uit hoofde van zijn functie.
7.9 De contactpersoon integriteit heeft een geheimhoudingsplicht en onderneemt geen activiteiten zonder toestemming van de gedeputeerde die zich met een integriteitcasus tot hem heeft gewend. Indien de contactpersoon integriteit op de hoogte wordt gebracht van misdrijven waarvoor op grond van artikel 160 en 162 Wetboek van Strafvordering een aangifteplicht bestaat, doet hij daarvan onverwijld aangifte. Hij consulteert vooraf vertrouwelijk de commissaris van de Koning over de aangifte.
7.10 De geheimhoudingsplicht eindigt niet bij het beëindigen van de functie van contactpersoon integriteit.

C. COMMISSARIS VAN DE KONING

7.11 De provinciesecretaris is contactpersoon integriteit en vormt in die hoedanigheid een aanspreekpunt voor zowel algemene, als op de commissaris van de Koning toegespitste integriteitskwesties.
7.12 De contactpersoon integriteit heeft tot taak:
a. het geven van informatie en advies aan de commissaris van de Koning die hem raadpleegt over een vermoede of daadwerkelijke misstand, dan wel over een dilemma op het terrein van integriteit;
b. het informeren van de commissaris van de Koning over de verschillende mogelijkheden die er zijn om de problemen, ontstaan in verband met een integriteitcasus, tot een oplossing te brengen;
c. het op verzoek van de commissaris van de Koning als melder van een vermoede of daadwerkelijke misstand begeleiden van deze melder bij het doorlopen van de procedure teneinde deze melding goed af te wikkelen;
d. het op verzoek van de commissaris van de Koning als melder van een vermoede of daadwerkelijke misstand al dan niet vertrouwelijk indienen van de melding;

e. het indien nodig en mogelijk verlenen van nazorg aan de commissaris van de Koning die een integriteitcasus heeft gemeld. De contactpersoon integriteit kan betrokkene verwijzen naar interne of externe deskundigen.
7.13 De contactpersoon integriteit besteedt uiterste zorg aan de vertrouwelijke behandeling van gegevens waarvan hij kennis heeft genomen uit hoofde van zijn functie.
7.14 De contactpersoon integriteit heeft een geheimhoudingsplicht en onderneemt geen activiteiten zonder toestemming van de commissaris van de Koning die zich met een integriteitcasus tot hem heeft gewend. Indien de contactpersoon integriteit op de hoogte wordt gebracht van misdrijven waarvoor op grond van artikel 160 en 162 Wetboek van Strafvordering een aangifteplicht bestaat, doet hij daarvan onverwijld aangifte. Hij consulteert vooraf vertrouwelijk de commissaris van de Koning over de aangifte.
7.15 De geheimhoudingsplicht eindigt niet bij het beëindigen van de functie van contactpersoon integriteit.

8 Commissie integriteit

8.1 Provinciale staten stellen een Commissie Integriteit in, hierna genoemd: de commissie.
8.2 De commissie vervult een ambassadeursrol voor het thema integriteit voor politieke ambtsdragers, zorgt voor het periodiek bespreekbaar maken en evalueren van het thema en vormt een aanspreekpunt voor niet op een individuele persoon toegespitste integriteitskwesties aangaande politiek ambtsdragers.
8.3 De commissie kan integriteitskwesties van algemene aard ter bespreking voorleggen aan de vergadering van provinciale staten.
8.4 De voorzitter en de leden van de commissie zijn lid van provinciale staten. De commissie wordt aangevuld met de griffier en de commissaris van de Koning.
8.5 Provinciale staten stellen nadere regels vast omtrent de samenstelling en werkwijze van de commissie.